

Kadrina Keskkool

Emakeeleausammas Kadrinas

Praktiline töö

Siim Umerov

Juhendaja Harry Laiv

Kadrina 2016

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
Praktilise töö valmimine.....	4
Kokkuvõte.....	5
Kasutatud kirjandus.....	6

Sissejuhatus

„Me oleme sedavõrd kaua tegelenud säilitamisega, et oleme selles ilmselt maailma parimad. Oleme sajandite ja võimude kiuste alles ja elus hoidnud oma keelt, oma kultuuri, oma joni“ (T.H Ilves). Keele ja kultuuri säilitamine on meiesuguse väikese rahva jaoks ülimalt oluline ja selles töös toob autor välja ühe näite, kuidas on keele säilitamisse panustatud Kadrinas, kus kohaliku keskkooli esist kaunistab uhke ja ainulaadne ausammas Emakeelele. Ausammas on väga tähtis ka ajalooliselt, sest väga paljud Eesti kirjandus ajaloole tähtsad inimesed on just pärit Kadrina piirkonnast või töötanud siin nt: Kreutzwald, Knüpffer, Stahl, Scwabe jpt. ja just sellise rikas ajalugu ja kultuurilugu väärribki sellist ilusat ausammast, mis on saanud kohalikele armsaks ja Kadrina üheks sümboliks, selline ongi üks õige “EESTI ASI”.

Selle ilusa ja kadrinlastele väga tähtsa ausamba saamislugu dokumenteeribki autori tehtud film „Võeti üks kivi“ ,mis toob välja selle kohta kõik alates ideest kuni ausamba avamiseni.

Autor valis teema, sest teda väga huvitab Eesti ja eriti tema kodukoha kultuuriline ajalugu. Selle tööga tahab autor anda enda panuse oma kodukoha ajaloo talletamisse, sest tänapäevases globaliseerivas ja kultuurililselt sulanduvast maailmas on iga eestlase kohus anda enda panus sellesse. Meie keel ja kultuur peab olema jätkusuutlik selleks, et meie niigi väiksel rahval oleks ka tulevikus oma keel, oma riik, oma kultuur.

Praktilise töö valmimine

Otsus valida praktiliseks tööks film Emakeeleausamba kohta tuli oktoobris 2015. aastal. Pärast sobiliku teema leidmist algas autor vajaliku info kogumist. Üks suurimaid infoallikaid oli Eesti monumentide e-kataloog (www.monument.ee/kadrina-vald/kadrina-emakeel), kus olid kümned artiklid, pildid ja sambaga seotud kronoloogia, mille autor läbi töötas ja millest endale vajalikud märkmed tegi. Kogu selle veebilehe materjali läbi töötamine võttis aega ligikaudu 6-7 tundi. Veel kasutas autor allikatena “Eesti kultuuriloo õppematerjal Lääne-Virumaal” (Laiv ja Jurtom-Lukašin, 2012), Lugemikku “Sõna seob: Kadrina Emakeeleausammas” (Saaber, Sikk, Kirss, Olesk, 1994) ja teost “Kadrina lugemik: osa 1” (Tiiter ja Heinla, 2014). Lisaks sai autor veel materjali Virumaa muuseumilt.

Pärast vajaliku materjali kogumist võttis autor ette väikse jalutuskäigu Kadrinasse, kus ausammas asub ja tegi vajalikke ülesvõtteid ausambast. Tegi pilte ja väiksemaid video lõike. Eesmärgiga kasutada neid filmi kokku panemisel.

Järgmine ja väga tähtis oli teha intervjuud inimestega kes olid ausamba idee sündimise, valmimise ja avamise juures. Need kaks inimest olid siis Rein Sikk ja Tiiu Uusküla. Enne intervjuude tegemist pidi autor veel mõtlema välja küsimused, mida esitada mõlemale intervjuueeritavale ja otsima vajaliku tehnika mis on vajalik video-intervjuu edukaks läbiviimiseks. Nende asjade hulka kuulusid siis nt. kolmjalg mille peale panna videokaamera ja diktofon, et salvestada heli.

Intervjuud ise möödusid hästi ja ilma suuremate viperusteta. Rein Sikuga tehti intervjuu koolimajas ja selle pikkus oli 20 minutit. Tiiu Uusküla kohtumine toimus Neeruti seltsi majas ja tema jagas infot 10 minuti jagu. Lisaks sai autor veel Tiiu käest ka ausambast tehtud tollaegseid pilte, mida oli väga hea töös kasutada.

Viimane ja kõige tähtsam osa oli filmi kokku panemine arvutis kasutades filmi-töötlus programmi Vegas Pro. Selleks kutsus autor appi kaks klassikaaslast. Üks kes abistas tehnilise poole pealt ja teine kes oli nõus lugema filmile peale teksti mis oli vajalik vahe info edasi andmiseks vaatajale. Filmi kokku panemisel oli vaja uuesti läbi vaadata kõik kirjalik info, mis oli eelnevalt kogutud. Samuti ka intervjuud ja pildid, et siis otsustada mida kasutada filmis ja mis välja jätta. Filmi kokku panemine arvutis jagati kahe päeva peale. Kokku läks monteerimise peale reaalset töö aega 10 tundi.

Kokkuvõte

Autori eesmärki anda enda panus Kadrina kultuuriloo talletamisse võib selle tööga kindlasti lugeda õnnestunuks, sest töö käik sujus libedalt ja töö ise tuli välja õnnestunult. Loodetavasti laetakse töö ka ülesse internetti, et kõik inimesed, kes Kadrinas elavad või lihtsalt Kadrina ajaloo vastu huvi tunnevad saaksid seda osa Kadrina ajaloost elada läbi, selle filmi näol.

Teoreetilise osa uurimiselt sai autor väga palju teadmisi Kadrina kandi ajaloo kohta. Tekkis suurem huvi üldsielt ajaloo ja Kadrina kandi ajalooliste sündmuste vastu ja suur plussiks olid ka teadmised töö kirjapanekul töö vormistamise kohta saadud teadmised.

Praktilise osa juures omandasin palju oskusi. Näiteks fotograafiat, intervjuude läbi viimist, arvuti programmi Vegas Pro kasutamist, mis on kindlasti kõik väga vajalikud teadmised tulevikus.

Üldiselt jääb autor kogu tööga rahule ja arvab, et kogu see töö protsess on olnud ka suurepärase enese arendamise ja harimise kogemus. Ta on tänulik kõigile inimestele kes selles projektis teda aidanud on,

Minu valmistatud praktilist tööd Kadrina Emakeele ausambast saab näha järgnevalt lingilt:

<https://www.youtube.com/watch?v=ldEJcCsDFP8>

Kasutatud kirjandus

1. “Eesti kultuuriloo õppematerjal: VI Lääne-Virumaa” Laiv ja Lukašin, Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate selts, 2012.
2. “Kadrina Lugesmik” Heinla ja Tiiter, Kadrina Keskkool, 2014.
3. Monumentide e-kataloog, Kadrina emakeel, Heiki Koov
(www)<http://www.monument.ee/kadrina-vald/kadrina-emakeel>
4. “Sõna seob” Saaber, Sikk, Kirss, Olesk, 1994.
5. Emakeeleausammas Kadrinas. 2016
(www)https://et.wikipedia.org/wiki/Emakeele_ ausammas
6. Virumaa muuseum (RM_5056 Arl 1428:10, RM_5031 Arl 1420:19, RM_4742 Arl 1794:2, RM_5077 Ar 1445:42)